יוסף׳ס גלויבען

פאעמא

פון אב. פאוויס
(א מתנה מיין פריינד)
ב. קאהן

ביי א צארטער ליעבער מאמען,
ביי א שטרענגען טרייען פאטער,
אין א ים פון ריינער ליעבע,
איז געבוירען און ערצויגען
יוסף.

אין א הויז פון גליק און פריעדען,
אין א היכל וואו די שכינה
האט פערשפרייט דארט איהרע פלינעל,
אויפגעוואקסען און געבליהט האט
יוסף.

א בן יחיד ביי דעם טאטען,
און די גרעסטע טרייסט דער מאמען,
איז ער אימער נור געצערטעלט
און געקושט מיט פרייד מיט גרויסער . . .
יוסף.

ניט געוואוסט האט נויט אין לעבען,
ווי פיעל קינדער פון זיין עלטער,
וואס דער מזל האט פערמשפט
אזוי הארצלאז שווער צו ליידען,
יוסף.

יוסף האט געהאט דאס מזל,
צו געבוירען ביי א טאטען,
וואס איז רייך און לעבט זיך גליקליך
און עס פעהלט קיין זאך נישט קיינעם
יוסף.

ניט געוואוסט האט וואס הייסט וועלען
און נישט קענען דאס בעקומען,
ס׳האבען קיין מאל טאטע מאמע,
די איינען נישט אראב גענומען
יוסף.

וואס זיין קליינעם יונגעם הערצעל
האט געוואונשען איז געווארען,
א ווי גליקליך דארפען פיהלען
קינדער ווען זיי לעבען פונקט ווי
יוסף.

פון די ערשטע טעג פון לעבען
מיט דער מילך פון זיין פרומער,
גוטער מאמען, איינגעזוגען,
האט א טיעפען ריינעם גלויבען,
יוסף.

פון א גאט וואס הערשט אויף וועלטען,
איבער ים׳ען, בערג און טהאלען,
וואס רעגירט אויך איבער מענשען,
איינגעזאפט האט זיך אין הארצען
יוסף.

ווען א יערען פרייטאג אוועגד,
פלעגט די מאמע לאזען טרעהרען,
ווען זי האט די ליכט געצינדען,
און געבענשט דעם בורא עולם
יוסף.

יוסף פלעגט די קליינע פלעמליך,
מיט א מורא דאן בעטראכטען
און אין קליינעם, יונגען הערצעל
פלעגט זיך עפעס אויך אנצינדען . . .
יוסף.

ניט פערשטאנען האט דעם כשוף,
ניט געוואוסט אז ס׳זיינען טהיילען
פון דעם גרויסען פלאם אמונה
וואס ווערט קיין מאל ניט פערלאשען . .
יוסף.

פון די ערשטע טעג פון קינדהייט,
ווען די יונגע ווייכע זעעלע
קען פון יעדען ווינד זיך בויגען,
האט דער טאטע שטרענג געלערענט:
יוסף!

שטארק זיי! מוטהיג, גלויב אז אלעס
איז פון יענער האנד בעשאפען
וואס פערבארגען ז׳אין די הימלען,
גלייב און גליקלאך וועסטו זיין מיין
יוסף.

יוסף קינד מיינס, קום אין שול אצינד
פלעגט איהם אפט דער טאטע רופען
און מיט חשק איז געלאפען
דעם אלמעכטיגען צו דיענען
יוסף.

איינגעוויקעלט אין טליתים
שטעהען פיעלע, פיעלע מענשען.
מיט א לשון אונפערשטענדליך
ריידען, בעטען זיי צו וועמען
יוסף.

הערט און זעהט דאס אלעס,
אין די קליינע אויגעלאך בלאנדושען
גלייך זיי זוכען וואו בעהאלטען
ז׳יענער סוד וואס קיינער ווייסט ניט,
יוסף.

אין זיין יונגען הערצעל פיהלט ער
עפעס ווערט דארטען געבוירען
מיט א שרעק צוזאמען, אבער
קליין און יונג אוי עס פערשטעהט ניט
יוסף.

אז געבוירען איז געווארען,
יונגער גרויסער בונד פון גלויבען
וואס האלט פעסט און שטארק דעם מענשען
אין זיין גאנצען גאנצען לעבען
— — — — — — — — — — — —

אט אזוי איז יוסף׳ס קינדהייט
גליקליך, רוהיג זיך געשוואומען,
צו די אלע לעבענס פריידען
איז א גלויבען צוגעקומען,
וועלכער האט די יונגע זעעלע
אויסגעשמידט צום ווייטען לעבען,
צו דעם אלעס וואס זיין מזל
וועט מיט יאהרען שפעטער געבען.
— — — — — — — — — — — —

טעג, חדשים און אויך יאהרען,
זיינען פיעל פערביי געלאפען,
יוסף בליהט איצט אין זיין יונגענד
כאטש שוין פיעלעס האט געטראפען

אין זיין יונגעס לעבען,
טאטע מאמע לאנג פערלוירען,
ס׳האט א בייזער ווינד געבלוזט זיי,
אין די שעהנסטע, בעסטע יאהרען.

יענער גארטען וואו געבליהט האט
יוסף׳ס ריינע יונגע זעעלע
האבען שווארצע הענד פון טייפלען
ווי פערוואנדעלט אין א העלע.

יענער פרידענספולער לעבען,
האט א שטרעם ווילד צובלאזען,
צוגערויבט פון הארצען אלעס
נאר א טיעפע וואונד געלאזען
און אויך יענער טיעפער גלויבען
וואס האט ווי א ליכט געפינקעלט;
יוסף׳ען אין יענען הארצען
האט די בייזע צייט פערטונקעלט.
און די נויטה האט פון זיין הייסאטם,
מיט געוואלד איהם אבגעריסען,
אין א ווייטען לאנד פערוואגעלט,
האט ער אנגעהויבען וויסען,

אז דער מזל פון זיין קינדהייט
איז אויף אייביג שוין פערגאנגען,
און א שווארצער ווייסער גורל
האט איהם אין זיין נעץ געפאנגען.

און דערזעהן האט פלוצלונג יוסף,
גאר איין אנדער, אנדער לעבען,
פאר א יעדען וואנוש א קליינעם.
מוז מען ס׳טהייערסטע אויעגגעבען.

און דערוואוסט האט פלוצלונג יוסף,
אז פאר פרעמדע מוז מען שקלאפען,
מיט׳ן שווייס און בלוט פון קערפער
מוז מען גליק פאר פרעמדע שאפען.

האט א שטומער וועה גענומען
יוסף׳ען אין הארץ צו נאגען,
און צו פייניגען זיין זעעלע,
האט ער איהם א צייט געטראגען

און, פערבארגען, און בעגראבען,
אז עס זאל ניט וויסען קיינער,
און זיין הארץ געקארטשעט האט זיך
אונטער שווערע, שווערע שטיינער . . .

ביז א צייט איז אנגעקומען,
יוסף קען שוין מעהר ניט ליידען,
יוסף בליהט אין בעסטער יוגענד,
יוסף וויל אביסעל פריידען . . .

האט ער זיך גענומען בעטען,
אז ער וויל איין אנדער לעבען,
האט מען איהם מיט שפאס פערשטויסען
— קוי מאל וועט מען דיר ניט געבען.

האבען אויפגעקאכט די בלוטען,
אויפגעברויזט האט זיין נשמה,
און א מוטהיגער, א שטארקער,
ז׳ער ארויס אויף א מלחמה . . .

קעמפען געגען אלע שונאים,
אלע דריקער און טיראנען,
קעמפען פאר א בעסער לעבען,
אז א העלע יון זאל שיינען . . .

פאר א יעדען, פאר א יעדען,
ס׳זאל ניט זיין קיין שקלאפען,
פון דער וועלט דאס גאנצע רייכטהום
זאל דער גאנצער וועלט געהערען . . .

און א נייער, טיעפער גלויבען,
האט זיין הארץ ארום גענומען,
אז א צייט פון ליכט און פרייהייט,
אויף דער וועלט וועט מוזען קומען.

גרויס און הייליג ז׳יוסף׳ס גלויבען
און ער קעמפט מיט לוסט און טרייהייט,
פארן אמת, פאר דער צוקונפט,
פאר דער וועלט פון גליק און פריי הייט . . .

אונזער טשאריטי סיסטעם מוז רע־פארמירט ווערען

פון ה. דווארקין

עס מוז איין מאהל פאר אלע, דע־מאקריטיזירט ווערען די סיסטעם פון צו טהיילען די טשאריטי פאנדען וועלכע די לוידיעס קאאפעראטיווע באארד צוטהיילט וועכענטליך, און די אונבאזיטארישע אונטערזוכונגען דורך די שכנים פון די טשא־ריטי נעהמער מוזען געסטאפט ווערען.

עס איז זעלבסט פערשטענדליך דאס די לוידיעס וועלכע פיהרען די אונטער־זוכונגען און האבען ניט קיין שלעכטע אב־זיכטען מיט דעם, זיי דיינקען דאס זיי טהוען זייער פליכט צו די קהלישע געלדער וועלכע ווערען זיי פערטרויעט, אבער דאס איז אטן אלטע פערשימעלטע מעטהאדע וועלכע פערשאפט אומזיסטע שמערצען אין ערנידערונגען פיר די טשאריטי אפ־לעקאנטען, וועלכע זענען אין פיעלע פעה־לע געצוואונגען זיך צו ענטזאגען פון דער שטיצע און שטארבען פון הונגער איידער נעהמען די אזוי פיעל אדווערטייזטע פאר־ראלאר„ עס איז אמת דאס עס זענען־האר פראפעסיאנעלע שנארער, וועלכע מאכען געלד פון טשריטי אבער די פרויען דאר־פען האבען גענוג ערפאהרונג אום צו ווי־סען ווער די פראפעסיאנאלע נעהמער זיי נען

די צווייטע און נאך מיאוסערע מעט־האדע פון טשאריטי איז די „גראסערי סופליי ביזנעס.

פאמיליעס דארפען קומען צום גרא־סערי פיר זייערע טשאריטי בעצאהלטע ארטיקלען, וועלכע קענען קיין מאהל זיין די זעלבע, אדער פיר דער פרייז וועלכע קענען געקויפט ווערען פיר קעש, נוט ריי־דענדיג וועגען דעם, דאס די לוידען אין בזיונות פון דער פרוי וועלכע קומט אין דער גראסערי וואו פיעלע מאהל איז די סטאר פול מיט קונדען. זיינען אונבע־שרייבליך, די גראסערי ביזנעס מוז אויפ־גענעבען ווערען, און טאקע באלד, ווייל דער דעמאקראטישער עלעמענט פון טא־ראנטא וועט עס לענגער ניט דולדען.

ביין לעצטען מיטינג האט די פעדע־ריישאן אויסגעהערט א רעפארט פון איהר קאמיטע וועמעס צוועק איז געווען צו אי־נערזוכען די סיסטעמע פון פערטהיילונג דורך דער קאאפעראטיווער באארד, און זייגיגע פון זייערע רעקאמענדאציעס זיי זען זעהר לייכטענסווערטה, ספעציעל די וועלכע רעקאמענדירט די אפשאפונג פון נאכען אפליקאנטען פון טשאריטי, ווער־נען שטונדען לאנג צו באקומען די פאר־אלאר, און ספעציעל צו ערלייכטען די קומען נאך שטיצע פיר זייערע עלטערן.

עס איז שטארק רעקאמענדירט געווא־רען דאס די געלדער זאלען וועכענטליך געשיקט ווערען צו די אפליקאנטען צו הייז.

די דיספענסערי מוז גלייך געעפענט ווערען און די 1000 דאלאר וועלכע דער גראפעשאפט קלוב האט פיר דעם צוועק מוזען אויך באקומען ווערען טהיילווייז פיר הריינגען דינערדזער עוועניו הויז און א טעמער אדרעסונג פיר דיזען צוועק, דער אמת איז דאס די וועלכע האבען געגעבען געלט צו דעם דיספענסערי פאנד האבען עס גע־ווינען ניט נ־אר פיר אינסטרומענטען, נור פיר דעם דיספענסערי, און דאס מיינט פריהער פיר אלעס פיר דעם פונדאמענט פון דער דיספענסערי, און דאס איז דאס הויז, די פעדעריישאן וועט העלפען מיט אלע נויטיגע אינריכטונגען.

די פערשידענע „פאבליק וועלען פא־ציטיעס", ווי דער פרעש איר פאנד, ביג ברדאער מואומענט און עהנליכע בעגע־ניש־ענס, דארפען ניט קריגען קיין פערעפערענץ צו אזא וויכטיגער אינסטיטו־ציע ווי די דיספענסערי, ווייל דיזען זומער אין גענוג לופטיג אין שטאט און צו קאלט אין פארק און אויב מען קען ניט אויסגע־בען קיין פיער אדער 500 דאלאר איינצי־ריכטען א דיספענסערי, האט מען קיין־עכט צו ספענדען 150 דאלאר פיר א פלעזשער טרעם פיר קינדער, מענען זיי זיין אפילו קינדער פון ארימעלייט.

די פעדעריישאן האט ערוועהלט א קאמיטע פון 6 צוזאמען צוקומען זיך מיט דער פרוען קאמיטע אין אויסארבייטען א פראגראם פיר דער לוידיעס קאאפעריי־טיוו באארד, זאל די קאמיטע נעהמען אין אנבעטראכטט, דאס די אידען פון טאראנ־טא ערוואארטען פון דער פעדעראציע צו האנדלען דעמאקראטיש ענערגיש, דורך צופיהרען זאאפארטיגע רעפארמען און אריינברענגען די נויטיגע אדדנונג אין דער צוטהיילונג פון טשאריטי, מענען זאגאר די פרוען פעריבעל האבען און זאגאר צו ריקצוציהען זיך פון זייער טהעטיגקייט.

אלס איינער פון דער פעדעראציע בין איך צופריעדען מיט דעם וואס די פעדע־ראציע האט זיך געפיהרט גאנץ סאליד־ריש, אנשטענדיג און זאגאר דעמאקראר־טיש, און אלע פראגען וועלכע, האבען זיך ביז יעצט פערהאנדעלט, אבער איך מוז אויסדריקען מיין שטארקען פערדרוס, דאס די ארבייטער אין אינעמיין דעמאקראטי־שע עלעמענטען האבען קיין איינטהייל גע־נומען ביז יעצט, עס איז זעהר שעהן בעהאנדעלט צו ווערען פריינדליך, און בא קיינען טובת פון נוטמוטהיגע מענשען, מען מוז אבער אויך האבען א כאכט הינ־טער זיך אום די זאכען צו נעהמען ווען מען דארף, און אויב די ארגאניזירטע אדביי־טערשאפט איינגאריירט די פערעראציע אויס פרינציפ געגען טשאריטי, באגעהען זיי א שטארקען פעהלער, ארימקייט אין קראנקהייט וועלען זיין זא לייגנ דער סא ציאלער איבעל איז ניט אפגעשאפט געווא־רען און זא לאנג די סאציאלע רעוואלוצ־יאן האט עס נאך ניט אפגעשאפט איז עס א טהייל פון זייערע פליכטען צו בע־שיצען און שטיצען די וועלכע נייטהיגען זיך אין שטיצע

די פערעראציע אין איהר טהעטי־קייט דארף דיסקוטירט ווערען פון אלע סאסייטיס, ארגאניזאציעס צו זיינען זיי אין סימפאטהיע מיט איהר אדער דאנע־גען, די פעהלערן מוזען אנגעצייגט ווערען אין אויסבעסערונגען רעקאמענדירט ווע־רען, זאל די שטארט לאזען פיהלען די פעראנטווארטליכקייט פון יעדען מיט־גליעד אין דער פערעראציע צום פאבליק אפיניאן, און בעסערע ארבייט וועט גע־טהון ווערען. איך וועל עס רעכענען אלס מיין פליכט פון צייט צו צייט צו באקענען דעם עולם דורך דער אידישער פרעסע מיט אלע אינפארמאציעס וועלכע דאס פובלי־קום דארף און מוז וויסען, איך אפעליר אבער צו דעם דעמאקראטישען עלעמענט צו שטיצען די פעדעראציע, צו זיי שטי־צען אנדערע עהנליכע אינסטיטוציעס אדער ניט.

ווארשאווער ציניסטען זארגען פאר קריסטלי־כע־רוסען

פעטראגראד

אין הינע הייסיע צייטונגען איז אב־גערוקט א ברעף פון דעם בעוואוסטען כלל־טהוער ציון פיהרער און מזרחיסט הע שעל פארבשטיין וועלכע איז געשריבען צו א אידישען כלל־טהוער אין קאפענהא־גען, וועגען דער שרעקליכער לאגע פון די אמתע קריסטליכע רוסען וואס געפינען זיך אין יוראשא, און ער בעט אז מען זאל באלד שיקען שטיצע פאר זיי, דער ברעף, וועלכער איז אן אינטערעסאנטער דאקו־מענט לעזט זיך אזוי:

טייערער פריינד!

איצטינעס מאל ווענד איך מיך צו אייך ניט וועגען א אידישעראנגעלעגע־הייט, ניט קוקענדיג דערויף, וואס אויך די לאגע פון די אידען איז שרעקליך שווער, הייגט וויל איך ציהען אייער אויפמערק־זאמקייט אויף א ווייטיגער אנגעלעגענ־הייט, וועלכע אינטערעסירט מיך זעהר, עס האנדעלט זיך וועגען דער רוסישער בע־פעלקערונג פון ווארשא, וועלכע איז געבלי־בען אהן שום מיטעל צום לעבען. עס איז אינזער חוב צו העלפען דיעזע מענשען. צעהן טויזענד נפשות געפינען זיך אין שרעקליכסטער נויט, זיי הונגערן, מיר קע־נען ניט בלייבען רוהיג זעהענדיג הונגערי־גע מענשען. אמת, די רוסישע רעגירונג האט אונז תמיד גערודפט, אבער דאס בע־דייט אונז ניט פון דער היילינער פליכט צו העלפען אונזערע אונגלוקליכע לאנדס לייט פון פראוואסלאוענעם גלויבען. איך וויל אייך אפען מודה זיין, אז איך טראכט איצט וועגען זיי מעהר, ווי וועגען זיך זעלבסט און מיין פאמיליע. איך האב גע־טהון אלעס מעגליכעס, בכדי זיי צו העל־פען, אבער אלע קוועלען האבען זיך אויס געלאזט. איהר מוזט העלפען דיעזע מענ־שען. מען מוז זיך ווענדען צו פריוואט פערזאנען, צו געזעלשאפטליכע ארגאניזא־ציעס און אויסבעקומען גרויסע סומען. די לאגע פון דיעזע מענשען איז א פער צווייפעלטע. מיר זענען פערפליכטעט צו פערגעסען אלעס שלעכטע, וואס זיי האב־בען אונז אנגעטהון. איך בעט אייך נעהמט זיך ענערגיש צו דער ארבייט. איך צווי־פעל ניט, אז מען וועט זיך איבעראל אפרו־פען. אלע וועלען פערשטעהן, וועלכע גרויסע סומען זענען נויטיג, בכדי צו גי־בען שפייז, קליידונג און וואוינונג פאר צעהן טויזענד נפשות.

נאך אמאל, דיעזע מענשען געפינען זיך אין א זעהר פערצווייפעלטער לאגע. עס איז נויטיג באלדיגע הילף.

ה. פארבשטיין.

פאטראנייזט אונזערע אדווערטיזער

יעדער 10־ט פעלערוויש פון
ווילסאנ׳ס
פליגען פעדם
וועט פערניכטען מעהר פליגען
ווי $8 ווערטה פון וועדכען,
אנדערען קליפעדיגען
פליגען־כאפער

אמאל פלעגען די חתנים אריין זיין די שדכנים

אמאל, אין די גרויאלטע צייטען, ווען אונזערע ווילדע אבות האבען זיך געלעבט פריי, ניט בעדארפט צאהלען קיין רענט, נעז־בילם, ניט געוואוסט פון צעפעלינס אוי סאכמארינס, ניט געוואוסט פון קיין בילי סאנדעים, אייז־קריעם, פאלעע צייהן פאלשע האאר און פאלשע הערצער; ווען די מיידלאך האבען ניט געוואוסט פון העטס און קעסט, פאורדער, הארסעטען און פלוירטען, — אין יענע גליקליכע צייטען פלעגען שידוכים געשלאסען ווערען אויף א גאנץ פשוטען אופן אהן די אלע מאדער־נע פוילע שטיק, וועלכע מיר ציוויליזירט־טע ווילדע ווייסען.

אונזערע אור־אור עלטערן, די מענ־שען־אבעוויאנעס, פון וועלכע אפילו די היינטיגע דיור׳ס שטאמען אב, האבען גע־פיהרט זייערע שידוכים נאר אויפ׳ן פראס טען אופן: שדוכים זיינען דאמאלס ניט געווען, פון קיין נדן האט מען ניט גע־וואוסט און קיינע מאנטעס און קווינעס, וואס טיינען אימער קאליע צו מאכען א שידוך, זיינען נאך אויך ניט געבארען גע־ווארען. נו, זיינען די שידוכים דאמאלס געווען נאר אהן חכמות, מען האט חתונה געהאט פאר׳ן קיום המין, נור צו ברענגען קינדער אויף דער וועלט.

שפעטער א ביסעל זיינען שוין די מענ־שען געווארען ציוויליזירט און די מענער האבען אנגעהויבען אוועקצורויבען, אוועק צו׳נגב׳ענען זייערע ווייבער, ווייל ערי קלעהרען זיך אין לויעבע האבען זיי נאך דאמאלס קיין שבל ניט געהאט, און געפע־לען ווערען די מיידלאך דורך דו דענסינג האלס און די מיוזיק־האלס האט מען אויך ניט געוואוסט, פלעגט א מאן פון איין דארף אוועקרויבען א פרוי פון א צווייטען דארף און זי איז געווארען זיין ווייב ביי עס פלעגט קומען נאך איינער פון א דרי־טען דארף און זי אוועקכאפען פון איהם — און אזוי איז עס כסדר גענאנגען א סדרה פון ווייבער־כאפעניש. דאס זיינען געווען די דאמאלסדיגע שדוכים.

נאך שפעטער א ביסעל, ווען די מענ־שען זיינען געווארען נאך קלינער און הא־בען אנגעהויבען לעבען פריינדליכער, זיי נען זיי אויך געווארען ביזנעס־מעסיגער און האבען אנגעהויבען צו קויפען ווייבער, אזוי ווי פון קיין געלד האט מען נאך דא־מאלס ניט געוואוסט האט מען געפיהרט מיט די פרוען א טויש־געשעפט: מען פלעגט זיך בייטען סחורה אויף סחורה, וואורום די פרוי איז אויך בעטראכט גע־ווארען נישט מעהר ווי א שטיקעל סחורה מען פלעגט בייטען פרוען אויף פרוען, פרוען אויף פערד און פרוען אויף אלץ, וואס האט נור געהאט עפעס א ווערטה.

אזוי זיינען אוועק א סך דורות ביז די מענשען זיינען שוין געווארען בעזע־טען, האבען שוין געוואוסט צו בעארבייטען דיור׳ס שטאמען אב, האבען גע־פיהרט זייערע שידוכים נאר אויפ׳ן פראס טען אופן: שדוכים זיינען דאמאלס ניט געווען, פון קיין נדן האט מען ניט גע־וואוסט און קיינע מאנטעס און קווינעס, וואס טיינען אימער קאליע צו מאכען א שידוך, זיינען נאך אויך ניט געבארען גע־ווארען. נו, זיינען די שידוכים דאמאלס געווען נאר אהן חכמות, מען האט חתונה געהאט פאר׳ן קיום המין, נור צו ברענגען קינדער אויף דער וועלט.

שפעטער א ביסעל זיינען שוין די מענ־שען געווארען ציוויליזירט און די מענער האבען אנגעהויבען אוועקצורויבען, אוועק צו׳נגב׳ענען זייערע ווייבער, ווייל ערי קלעהרען זיך אין לויעבע האבען זיי נאך דאמאלס קיין שבל ניט געהאט, און געפע־לען ווערען די מיידלאך דורך די דענסינג האלס און די מיוזיק־האלס האט מען אויך ניט געוואוסט, פלעגט א מאן פון איין דארף אוועקרויבען א פרוי פון א צווייטען דארף און זי איז געווארען זיין ווייב ביי עס פלעגט קומען נאך איינער פון א דרי־טען דארף און זי אוועקכאפען פון איהם — און אזוי איז עס כסדר גענאנגען א סדרה פון ווייבער־כאפעניש. דאס זיינען געווען די דאמאלסדיגע שדוכים.

נאך שפעטער א ביסעל, ווען די מענ־שען זיינען געווארען נאך קלינער און הא־בען אנגעהויבען לעבען פריינדליכער, זיי נען זיי אויך געווארען ביזנעס־מעסיגער און האבען אנגעהויבען צו קויפען ווייבער, אזוי ווי פון קיין געלד האט מען נאך דא־מאלס ניט געוואוסט האט מען געפיהרט מיט די פרוען א טויש־געשעפט: מען פלעגט זיך בייטען סחורה אויף סחורה, וואורום די פרוי איז אויך בעטראכט גע־ווארען נישט מעהר ווי א שטיקעל סחורה מען פלעגט בייטען פרוען אויף פרוען, פרוען אויף פערד און פרוען אויף אלץ, וואס האט נור געהאט עפעס א ווערטה.

אזוי זיינען אוועק א סך דורות ביז די מענשען זיינען שוין געווארען בעזע־טען, האבען שוין געוואוסט צו בעארבייט